

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR REVOLUT BANK UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2023 m. kovo 22 d. Nr. 429-156
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir *Revolut Bank UAB* (toliau – bankas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2022 m. balandžio 27 d. pareiškėja susisiekė su banku per banko mobiliąją programėlę ir informavo, kad buvo apgauta sukčių. Pokalbio metu pareiškėja nurodė, kad, pervedusi lėšas į investavimo platformą *Vantage*, galėjo tapti investicinio sukčiavimo auka. Siekdama investuoti minėtoje platformoje, pareiškėja savo mokėjimo kortele *MasterCard* lėšų gavėjui *Vantage* atliko šias mokėjimo operacijas: 1) 2022 m. vasario 7 d. atliktas 2 000 USD mokėjimas kortele; 2) 2022 m. kovo 2 d. atliktas 1 439 USD mokėjimas kortele; 3) 2022 m. kovo 22 d. atliktas 3 281,09 USD mokėjimas kortele; 4) 2022 m. kovo 24 d. atliktas 2 185,64 USD mokėjimas kortele; 5) 2022 m. balandžio 12 d. atliktas 4 328 USD mokėjimas kortele; 6) 2022 m. balandžio 13 d. atliktas 1 082 USD mokėjimas kortele (bendra pervestų lėšų suma – 14 315,73 USD¹) (toliau – Ginčijami mokėjimai). Pareiškėja nurodė, kad jau kuris laikas negali prisijungti prie šio lėšų gavėjo investavimo platformoje susikurtos sąskaitos ir pasiekti ten pervestų lėšų, o minėta investavimo platforma nereaguoja į pareiškėjos kreipimusis.

Pareiškėja buvo informuota, kad siekiant kuo greičiau įvertinti, ar gali būti inicijuota lėšų gražinimo procedūra (angl. *chargeback*), pareiškėja turėtų bankui pateikti mokėjimų gražinimo prašymą.

2022 m. balandžio 27 d. pareiškėja pateikė bankui mokėjimų gražinimo prašymą.

2022 m. balandžio 29 d. bankas informavo pareiškėją apie priimtą sprendimą netenkinti pareiškėjos mokėjimų gražinimo prašymo – neinicijuoti lėšų gražinimo procedūros dėl pareiškėjos Ginčijamų mokėjimų.

Pareiškėja nesutinka su banko sprendimu neinicijuoti lėšų gražinimo procedūrų dėl jos Ginčijamų mokėjimų. Atsižvelgdama į tai, kad investavimo paslaugas siūlęs lėšų gavėjas *Vantage*, kaip pareiškėja išsiaiškino vėliau, neturėjo teisės teikti investicinių paslaugų, pareiškėja mano, kad bankas neužtikrino jos banko sąskaitoje esančių lėšų saugumo, taip pat nesiėmė pakankamai veiksmų tam, kad padėtų pareiškėjai atgauti Ginčijamų mokėjimų lėšas, todėl bankas turėtų pareiškėjai Ginčijamų mokėjimų lėšas kompensuoti.

Bankas nesutinka tenkinti pareiškėjos reikalavimo. Atsiliepime bankas nurodo, kad, bankui atlikus vidinį tyrimą dėl pareiškėjos Ginčijamų mokėjimų, paaiškėjo, kad pareiškėja tinkamai autorizavo visus Ginčijamus mokėjimus. Be to, visų Ginčijamų mokėjimų atžvilgiu buvo suaktyvintas ir 3DS saugumo protokolas, o tai reiškia, kad pareiškėja privalėjo papildomai patvirtinti (autorizuoti) kiekvieną Ginčijamą mokėjimą prieš jo faktinį įvykdymą. Bankas pažymi, kad tokių Ginčijamų mokėjimų bankas neturėjo teisės ginčyti tarptautinės mokėjimo kortelių organizacijos *MasterCard* nustatyta tvarka. Bankas nurodo, kad veikė pagal teisės aktų bei paslaugų teikimo sąlygų nuostatas ir tinkamai įvykdė pačios pareiškėjos autorizuotus mokėjimo nurodymus, todėl nelaikytinas atsakingu už pareiškėjos nuostolius, atsiradusius įvykdžius Ginčijamus mokėjimus. Atsiliepime bankas prašo atmesti pareiškėjos reikalavimą kaip nepagrįstą.

¹ ~13 348 Eur.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuojamų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms dėl Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimai padaryto Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimo nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Pareiškėjos ir banko ginčas kilo dėl banko atsisakymo padėti susigrąžinti ir (ar) kompensuoti pareiškėjai Ginčijamų mokėjimų sumą, kurios pareiškėja teigia netekusi, apgauta investavimo paslaugas siūliusio asmens (asmenų).

Pareiškėja neginčija pati siekusi atlikti, inicijavusi ir autorizavusi Ginčijamus mokėjimus. Taigi, tarp šalių nėra ginčo dėl Ginčijamų mokėjimų autorizavimo, todėl jie laikytini autorizuotais. Tačiau, atsižvelgdama į tai, kad Ginčijami mokėjimai buvo įvykdyti prekybininko, neturinčio teisės teikti investavimo paslaugų, naudai, pareiškėja mano, kad bankas tinkamai neapsaugojo jos banko sąskaitoje esančių lėšų ir nesiėmė pakankamai priemonių padėti pareiškėjai atgauti Ginčijamų mokėjimų lėšas, todėl bankas turėtų kompensuoti ir (ar) grąžinti pareiškėjai Ginčijamų mokėjimų sumą. Banko vertinimu, mokėjimo paslaugų teikėjui pareiga grąžinti Ginčijamų mokėjimų sumas kiltų tik tokiu atveju, jei mokėjimo operacijos būtų neautorizuotos ir (ar) įvykdytos netinkamai. Nagrinėjamoje situacijoje, banko teigimu, Ginčijami mokėjimai ne tik buvo autorizuoti pačios pareiškėjos, bet bankas šiuos Ginčijamus mokėjimus ir tinkamai įvykdė. Dėl šios priežasties bankas teigia negalintis būti įpareigotas grąžinti tinkamai – vykdant autorizuotus mokėjimo nurodymus, inicijuotų Ginčijamų mokėjimų sumos pareiškėjai.

Siekdamas išspręsti tarp šalių kilusį ginčą ir įvertinti pareiškėjos bankui keliamo reikalavimo pagrįstumą, Lietuvos bankas vertins, ar: 1) bankas pagrįstai atsisakė inicijuoti lėšų grąžinimo procedūras dėl pareiškėjos Ginčijamų mokėjimų; 2) bankas turi pareigą grąžinti ir (ar) kompensuoti pareiškėjai Ginčijamų mokėjimų sumą.

1. Dėl banko atsisakymo inicijuoti lėšų grąžinimo procedūras Ginčijamų mokėjimų atžvilgiu

Papildomos galimybės mokėjimo kortelės turėtojui susigrąžinti mokėjimo kortele įvykdytų mokėjimo operacijų lėšas nustatytos tarptautinės mokėjimo kortelių organizacijos *MasterCard* taisyklėse. Vadovaudamasis šiose taisyklėse nustatytais atvejais ir tvarka, bankas, gavęs kliento prašymą, gali kreiptis į tarptautinę mokėjimo kortelių organizaciją *MasterCard* dėl lėšų grąžinimo procedūros taikymo². Taigi, banko veiksmai, ginčijant mokėjimo operacijas, atliktas mokėjimo kortele, reglamentuoti pirmiau minėtose *MasterCard* taisyklėse, ir nei Lietuvos Respublikos teisės aktai, nei Europos Sąjungos teisės aktai nereglamentuoja, kokiomis sąlygomis turi būti vykdomos tokios lėšų grąžinimo procedūros.

Bankas, pagrįsdamas atsisakymą pareiškėjo prašymu inicijuoti lėšų grąžinimo procedūras dėl Ginčijamų mokėjimų tarptautinės mokėjimo kortelių organizacijos *MasterCard* nustatyta tvarka, remiasi šios mokėjimo kortelių organizacijos taisyklių nuostatomis. Vadovaujantis minėtų taisyklių nuostatomis³, „mokėjimo grąžinimas be kortelės turėtojo įgaliojimo neturi būti vykdomas, jeigu buvo tinkamai patvirtintos ir identifikuotos operacijos<...>“⁴ Bankas įvertino, kad pareiškėja šiuo atveju dalyvavo tvirtinant visus Ginčijamus mokėjimus ir pati to neneigia.

Bankas taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad visų Ginčijamų mokėjimų atžvilgiu buvo suaktyvintas *3DS* saugumo protokolas, naudojamas mokėjimo nurodymų autorizavimo tikslais bei skirtas apsaugoti mokėtojus nuo sukčiavimo, dalyvaujant internetinėje prekyboje (angl. e-

² Teisės aktai nereglamentuoja, kokiomis sąlygomis turi būti vykdomos tokios lėšų grąžinimo procedūros, nes tai nustato konkreti mokėjimo kortelių organizacija savo parengtose lėšų grąžinimo (angl. *chargeback*) taisyklėse.

³ <https://www.mastercard.us/content/dam/mccom/global/documents/chargeback-guide.pdf>, 88-89 psl.

⁴ Tekstas originalo kalba: „A Cardholder Dispute chargeback must not be submitted for any of the following: Payment Transactions and MoneySend Payment Transactions.“

commerce). Suaktyvinius 3DS saugumo protokolą, mokėtojai yra išsiunčiamas pranešimas banko mobiliojoje programėlėje apie tam tikrą mokėjimo operaciją, kurios nepatvirtinus (t. y. neautorizavus) mokėjimo operacija yra atšaukiama. Šiuo konkrečiu atveju, kaip nurodo bankas, 3DS saugumo protokolas buvo pritaikytas visų Ginčijamų mokėjimų atžvilgiu, todėl pareiškėja privalėjo papildomai autorizuoti šias mokėjimo operacijas, siekdama jų įvykdymo. Bankas nurodo, kad, pagal tarptautinės mokėjimo kortelių organizacijos *MasterCard* taisyklių nuostatas, lėšų gražinimo procedūra yra negalima dėl tinkamai identifikuotų ir patvirtintų mokėjimo operacijų⁵. Dėl šios priežasties bankas teigia priėmęs sprendimą netenkinti pareiškėjos mokėjimų gražinimo prašymo ir atsisakė pradėti lėšų gražinimo procedūras dėl pareiškėjos Ginčijamų mokėjimų.

Lietuvos banko vertinimu, ginčo byloje nėra duomenų, kurie leistų teigti, kad, bankui bandžius inicijuoti lėšų gražinimo procedūras dėl pareiškėjos Ginčijamų mokėjimų, tokios procedūros būtų buvusios sėkmingos. Kitaip tariant, bankas atsiliepime pateikė motyvus – nurodė tarptautinės mokėjimo kortelių organizacijos *MasterCard* taisyklių nuostatas, pagal kurias ginčo procedūra minėtų taisyklių nustatyta tvarka dėl pareiškėjos Ginčijamų mokėjimų nėra galima. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad bankas pagrįstai atsisakė inicijuoti lėšų gražinimo procedūras dėl pareiškėjos Ginčijamų mokėjimų.

2. Dėl banko atsakomybės gražinti ir (ar) kompensuoti Ginčijamų mokėjimų lėšas

Pareiškėjos reikalavimas atlyginti jos dėl Ginčijamų mokėjimų įvykdymo, atsiradusius nuostolius, savo esme laikytinas reikalavimu taikyti civilinę atsakomybę banko atžvilgiu.

Pagal civilinės atsakomybės sampratą, civilinė atsakomybė – tai turtinė prievolė, kurios viena šalis turi teisę reikalauti atlyginti nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas, o kita šalis privalo atlyginti padarytus nuostolius (žalą) ar sumokėti netesybas (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.245 straipsnio 1 dalis). Vadovaujantis CK 6.246 straipsnio 1 dalimi, civilinė atsakomybė atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas veikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai. Taigi, civilinė atsakomybė atsiranda esant asmens, įpareigoto atlikti atitinkamus veiksmus ar nuo jų susilaikyti, neteisėtiems veiksmams ar neveikimui, taip pat kaltei dėl šių neteisėtų veiksmų padarymo ar neveikimo, žalai ir priežastiniam ryšiui tarp veiksmų ar neveikimo ir atsiradusios žalos (CK 6.246–6.249 straipsniai)⁶. Be to, CK 6.256 straipsnio 4 dalis nustato, kad kai sutartinės prievolės neįvykdo ar netinkamai ją įvykdo įmonė (verslininkas), tai ji atsako visais atvejais, jei neįrodo, kad prievolės neįvykdė ar netinkamai ją įvykdė dėl nenugalimos jėgos, jeigu įstatymai ar sutartis nenumato ko kita.

Kasacinis teismas savo praktikoje ne kartą yra pažymėjęs, kad sutartinei civilinei atsakomybei žalos (įskaitant negautas pajamas) atlyginimo forma (CK 6.245 straipsnio 3 dalis, 6.256 straipsnis) taikyti nepakanka sutarties neįvykdymo (pažeidimo) fakto, sutartinei civilinei atsakomybei taikyti yra būtinas šių sąlygų visetas – bent vienos sąlygos nebuvimas eliminuoja civilinės atsakomybės taikymo galimybę⁷.

Taigi, nagrinėjamu atveju civilinė atsakomybė banko atžvilgiu bendraisiais CK nustatytais pagrindais būtų taikoma, tik nustačius visų trijų civilinės atsakomybės sąlygų – neteisėtų banko veiksmų, pareiškėjos nuostolių (negrąžintos Ginčijamų mokėjimų sumos) ir priežastinio ryšio tarp banko neteisėtų veiksmų ir pareiškėjo nuostolių, visumą.

Nagrinėjant ginčą nustatytais ir šalių neginčijamomis aplinkybėmis, pareiškėja, apgauta trečiųjų asmenų, siūliusių jai investuoti, įvykdė tam skirtus trečiųjų asmenų nurodymus – inicijavo ir patvirtino Ginčijamus mokėjimus, todėl patyrė 14 315,73 USD nuostolių (žalos).

Vertinant, ar nustatytos prielaidos konstatuoti banko neteisėtus veiksmus, kaip būtinąją civilinės atsakomybės taikymo sąlygą, reikia vadovautis ginčo byloje esančiais duomenimis ir nustatytais aplinkybėmis.

Nustatyta, kad bankas pareiškėjos tinkamai autorizuotus mokėjimo nurodymus įvykdyti Ginčijamus mokėjimus įvykdė tinkamai, t. y. teisės aktų ir šalių bendrojoje sutartyje nustatytais terminais ir tvarka. Be to, kaip nurodo bankas, Ginčijami mokėjimai buvo autorizuoti, taikant 3DS protokolą, t. y. kiekvieno iš Ginčijamų mokėjimų atžvilgiu pareiškėjai jos naudojamoje

⁵ Tarptautinės mokėjimo kortelių organizacijos „MasterCard“ taisyklių 51 psl.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2002 m. balandžio 15 d. nutartis, priimta civilinėje byloje UAB „Vasario koncernas“ v. Teisingumo ministerija, bylos Nr. 3K-3-600/2002.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. balandžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-144-915/2018, 31 punktą.

banko mobiliojoje programėlėje buvo išsiųstas pranešimas, informuojantis apie inicijuotą mokėjimo operaciją, kurią, siekdama įvykdyti, pareiškėja turėjo papildomai patvirtinti, įvesdama tik jai žinomą slaptažodį arba pasinaudodama biometriniais duomenimis. Aplinkybių ir jas pagrindžiančių duomenų, kad bankas būtų pažeidęs šalių susitarimo (bendrosios sutarties) sąlygas ir dėl to buvo įvykdyti Ginčijami mokėjimai, taip pat nenustatyta. Šia aplinkybe savo reikalavimo banko atžvilgiu negrindžia ir pati pareiškėja.

Kaip minėta, bankas pareiškėjos tinkamai autorizuotus Ginčijamus mokėjimus įvykdė teisėtai ir pagrįstai, laikydamasis Mokėjimų įstatymo reikalavimų ir šalių sudarytos sutarties (banko paslaugų teikimo sąlygų) nuostatų.

Remiantis Mokėjimų įstatymo 43 straipsnio 3 dalies nuostatomis, kai įvykdytos visos mokėtojo ir mokėjimo paslaugų teikėjo bendrojoje sutartyje nustatytos sąlygos, mokėtojo sąskaitą tvarkantis mokėjimo paslaugų teikėjas negali atsisakyti įvykdyti mokėjimo nurodymo, nesvarbu, ar mokėjimo nurodymas inicijuotas mokėtojo, įskaitant inicijavimą per mokėjimo inicijavimo paslaugos teikėją, gavėjo ar per gavėją, išskyrus atvejus, kai tai draudžia kiti teisės aktai. Mokėjimų įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje nustatyta mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjo atsakomybė už tinkamą mokėjimo operacijos įvykdymą.

Pagrįsdama bankui keliamą reikalavimą, pareiškėja kreipimesi taip pat teigia, kad bankas nesiėmė pakankamai priemonių tam, kad apsaugotų jos banko sąskaitoje esančias lėšas. Vis dėlto savo deklaratyvių teiginių, kad bankas neužtikrino jos banko sąskaitoje esančių lėšų saugumo, pareiškėja kreipimesi plačiau nepaaiškino ir nepagrindė.

Pažymėtina, kad finansų rinkos dalyviai, tarp jų ir bankas, teikdami finansines paslaugas, turi veikti profesionaliai ir skaidriai. Bankui, kaip profesionaliam verslininkui ir savo srities specialistui, yra keliami aukštesni profesionalumo, atidumo ir rūpestingumo standartai, todėl turėdamas specifinių finansinių paslaugų teikimo srities žinių, bankas turėtų dėti visas reikiamas bei protingai įmanomas pastangas (įskaitant ir tinkamų prevencinių priemonių, teikiant mokėjimo paslaugas, įdiegimą) tam, kad klientai būtų kuo geriau apsaugoti nuo neautorizuotų ir (ar) nesąžiningų mokėjimo operacijų ir turėtų visas galimybes ginčijamų mokėjimo operacijų lėšas bandyti susigrąžinti, ypač sukčiavimų elektroninėje erdvėje atvejais⁸.

Kita vertus, neabejotina, kad ir pareiškėja, kaip vartotoja, besinaudodama finansinėmis paslaugomis, turi būti rūpestinga ir atsargi, ypač elektroninėje erdvėje, reikalaujančioje dar didesnio vartotojų pastabumo ir atidumo, t. y. tinkamai laikytis su mokėjimo paslaugų teikėju sudarytoje bendrojoje sutartyje nurodytų sąlygų, mokėjimo paslaugų teikėjo pateiktų saugaus naudojimosi mokėjimo paslaugomis elektroninėje erdvėje rekomendacijų, atsargiai ir kritiškai vertinti pasiūlymus greitai praturėti investuojant ar įvykdyti mokėjimus, nesilaikant su mokėjimo paslaugų teikėju sudarytoje bendrojoje sutartyje nurodytų sąlygų, tinkamai įvertinti priimamų sprendimų finansinę riziką ir pan. Dėl šios priežasties, Lietuvos banko vertinimu, dėl laisva valia priimtų finansinių sprendimų vartotojui tenkanti rizika ir atsakomybė neturėtų būti perkelta finansų rinkos dalyviui, šiam veikiant tinkamai pagal teisės aktų reikalavimus.

Verta atkreipti dėmesį ir į tai, kad faktas, jog pareiškėja inicijavo ir autorizavo Ginčijamus mokėjimus, siekdama investuoti, tačiau to padaryti nepavyko, pareiškėjai vertinant, kad ji buvo apgauta, taip pat savaime nereiškia, kad bankas veikė netinkamai – nesilaikė teisės aktų reikalavimų, įvykdydamas Ginčijamus mokėjimus, ar kad nesiėmė reikiamų ir (ar) teisės aktuose nustatytų veiksmų. Priešingai, nustatyta, kad bankas neturėjo pagrindo nevykdyti tinkamai pareiškėjos autorizuotų mokėjimo nurodymų įvykdyti Ginčijamus mokėjimus, be to, nenustatyta jokių kitų aplinkybių, kurios suponotų banko veiksmų galimą neteisėtumą vertinamų aplinkybių kontekste.

Nagrinėdamas ginčus Lietuvos bankas neatlieka patikrinimų tam, kad nustatytų, ar nebuvo pažeisti finansų įstaigų veiklai keliami teisės aktų reikalavimai. Lietuvos bankas remiasi ginčo šalių pateiktais konkrečiais įrodymais, kurių pagrindu priima sprendimą. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad ginčo byloje nėra jokių duomenų, galinčių patvirtinti pareiškėjos nurodytą aplinkybę, kad bankas nesiėmė reikiamų veiksmų, kad apsaugotų pareiškėjos banko sąskaitoje esančias lėšas, o įvykdydamas Ginčijamus mokėjimus bankas būtų pažeidęs finansų rinką reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Vadinas, nagrinėjamo ginčo byloje nėra jokių duomenų, galinčių patvirtinti, kad bankas, įvykdydamas Ginčijamus mokėjimus, būtų

⁸ Tai, kad verslininkui, šiuo atveju ir bankui, kaip ir bet kuriam kitam savo srities profesionalui, teikiančiam paslaugas, teisės aktai nustato aukštesnį profesionalo teisėto elgesio standartą, taigi, kad jam taikomi aukštesni profesionalumo, atidumo ir rūpestingumo standartai, savo praktikoje ne kartą yra pabrėžęs ir kasacinis teismas. Pavyzdžiui, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. vasario 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-112/2008; 2010 m. kovo 1 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-69/2010; 2018 m. spalio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-60-969/2018.

nesilaikęs teisės aktų reikalavimų ar šalių susitarimo (bendrosios sutarties) sąlygų, taigi, atlikęs neteisėtus veiksmus, kurių nulemtus nuostolius (Ginčijamų mokėjimų sumą) pareiškėjai turėtų kompensuoti.

Neteisėti veiksmai yra būtinoji sutartinės atsakomybės sąlyga – nenustačius neteisėtų veiksmų, nėra pagrindo sutartinei civilinei atsakomybei kilti⁹. Kaip buvo konstatuota pirmiau, sutartinei civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti civilinės atsakomybės sąlygų visetą. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra nurodęs, kad jei ieškovas neįrodo sutarties neįvykdymo, jo įrodinėjami nuostoliai ir priežastinis ryšys yra tik tariami, objektyviai nesusiję su sutartimi ir teismas savo procesiniame sprendime dėl jų gali nepasisakyti¹⁰.

Vadovaujantis nustatytomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tai, kad banko veiksmai vykdant Ginčijamus mokėjimus vertintini kaip teisėti, taip pat į tai, kad nebuvo nustatytos būtinios banko civilinės atsakomybės taikymo sąlygos, darytina išvada, kad tenkinti pareiškėjos reikalavimo ir rekomenduoti bankui kompensuoti pareiškėjai jos nuostolius dėl įvykdytų Ginčijamų mokėjimų – 14 315,73 USD, nėra teisinio pagrindo, todėl pareiškėjos reikalavimas atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. gruodžio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-478/2011; 2012 m. kovo 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-94/2012.

¹⁰ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-107/2010.